

● Mijn ervaringen met Kubuntu ●

Hans Lunsing

Inleiding

Het leek me interessant om naast een op RPM gebaseerde distributie (SUSE) een op Debian gebaseerde distributie te installeren en helemaal naar eigen wensen in te richten zoals ik dat ook met SUSE heb gedaan. Ik installeer wel eens meer een distributie om te zien hoe de installatie verloopt, hoe de desktop er uit ziet, en wat de distributie aan configuratiemogelijkheden biedt, maar daar blijft het dan bij. In dit geval zou ik er ook mee moeten kunnen werken, en wel zo dat ik zonder probleem afwisselend SUSE en deze Debian-distributie zou kunnen gebruiken.

Kubuntu en Ubuntu

Mijn keus viel op Kubuntu, de KDE variant van Ubuntu. Kubuntu is niet echt

een aparte distributie, maar is simpel Ubuntu met een KDE-jasje. Ik vind KDE nu eenmaal een prettiger werkomgeving dan Gnome, de standaard desktopomgeving van Ubuntu.

Ubuntu behoort tot de gebruikersvriendelijke tak van de Debian-distributies, is in tegenstelling tot b.v. Xandros gratis, en is in tegenstelling tot bijv. Mepis, ook in het Nederlands vertaald. Ubuntu heeft veel ontwikkelaars aan zich weten te binden, en er is een grote gebruikersgemeenschap. Ubuntu is bovendien erg populair. Zo staat ze in de ranglijst van Distrowatch (<http://distrowatch.com>) al een tijd op de eerste plaats, en laat daarbij de concurrentie ver achter zich. Hoewel Ubuntu en Kubuntu zelf ook live-CD's aanbieden, is er ook al een speciale

live-CD op Ubuntu gebaseerd, namelijk Gnoppix (www.gnoppix.org). Gnoppix ontleent z'n naam aan Knoppix, waarop het aanvankelijk was gebaseerd. (Ik vraag me af hoe een eventuele KDE-variant van Gnoppix, gebaseerd op Kubuntu, zou moeten worden genoemd. Knoppix kan niet meer....)

Er is inmiddels al een boek over Ubuntu verschenen, en wel het Duitstalige *Ubuntu Linux, Installation, Anwendung, Tipps & Tricks*, door Michael Kofler, bij Addison-Wesley. Het is een heel aardig boek, vooral gericht op beginners, maar ook gevorderden worden niet vergeten. Het ISBN-nummer is 3-8273-2293-6. Ik heb het in Nederland nog niet gezien, maar bij Amazon.de en waarschijnlijk ook wel andere Duitse internetboekwinkels is het te koop.

Er zijn twee Nederlandse sites: www.ubuntulinux.nl/, de officiële Ubuntu-website, en www.ubuntu-linux.nl/, de website van Ubuntu-liefhebbers, met een forum, nieuws en informatie. Er zijn niet zo veel distributies die een Nederlandse fansite hebben: naast Ubuntu zijn dat Mandriva, SUSE, Fedora, Knoppix en Slackware. Wat kennis uit de eerste hand over zo'n distributie is ook in verband met mogelijke vragen erover heel nuttig.

Installatie en software

Wel de installatie van Kubuntu 5.04, de Hoary-release, verliep zonder problemen. Al m'n niet zo heel bijzondere hardware werd keurig herkend. Ook de aanpassing aan de door mij gewenste werkomgeving verliep grotendeels gladjes, op een paar puntjes na. Een paar default-applicaties heb ik vervangen door andere: Kubuntu gebruikt Kynaptic in plaats van Synaptic als GUI voor APT. Helaas is Kynaptic niet zo veelzijdig als Synaptic, en daarbij komt dat Kynaptic na iedere installatie van software bleef hangen. Ik heb hem dus snel door Synap-

tic vervangen (KPackage zou overigens ook een mogelijkheid zijn geweest). Verder gebruik ik Firefox en Thunderbird in plaats van Konqueror resp. Kmail. Het is wel grappig te zien dat beide in Ubuntu de Gnome 'look and feel' hebben, terwijl SUSE ze juist meer in KDE heeft ingebed. Zo zijn de dialoogvensters voor bestandselectie typisch Gnome.

Van sommige programma's die ik gebruikte, was geen pakket voor Ubuntu beschikbaar, en was zelfs geen Debian-pakket te vinden. Met *alien* heb ik de voor SUSE gebruikte rpm's omgezet naar Debian-pakketten en vervolgens geïnstalleerd. Dat ging goed op enkele na: het Folding@home-applet crashte, wanneer je probeerde een plaatje van de work unit te bekijken. Ik heb dit opgelost door de broncode te compileren en er met checkinstall een Debian-pakket van te maken. Ook met de SUSE-versie van Nvu, de html-editor, werkte het niet. Hier heb ik de op de Nvu-website aangeboden *tarball* met *alien* omgezet naar een Debian-pakket. Later zag ik overigens dat er ook een Ubuntu-pakket was, maar dat was wel een licht verouderde versie.

Medegebruik van home directory

Vanzelfsprekend wil ik de data in mijn SUSE-home directory graag delen met Kubuntu. Ik moest er dus in de eerste plaats voor zorgen dat ik onder beide distributies als dezelfde gebruiker werk, dus met dezelfde user ID en dezelfde group ID. Het lijkt dan voor de hand te liggen om dezelfde home directory te gebruiken. Toch is dat niet zo handig.

Alle eigen instellingen van software die ik gebruik, worden in de home directory opgeslagen. Zo ook die van de desktop-omgevingen KDE en Gnome. Het gebeurt nogal eens dat daarin wordt verwezen naar de centrale KDE- dan wel Gnome-locatie, maar deze zijn bij SUSE en Kubuntu niet gelijk. Zo is KDE bij SUSE te vinden onder /opt/kde3 en bij Kubuntu onder /usr. Het gaat dus fout als Kubuntu's KDE de instellingen van SUSE zou gebruiken en omgekeerd. Daarnaast zijn er ook heel wat verschillen in de indeling van het menu. Voor andere applicaties is medegebruik weer wel mogelijk, zoals voor Mozilla Firefox en Thunderbird.

Ik heb dus voor verschillend home directories gekozen, 'hans.suse' voor SUSE en 'hans.kubuntu' voor Kubuntu. In /etc/passwd staat welke home directory de gebruiker 'hans' gebruikt. Daarnaast heb ik een directory 'hans.share', waarin ik alles heb opgenomen dat tussen beide home directories kan worden gedeeld. Met symlinks wordt daarnaar in beide home directories verwezen. Wat niet kan worden gedeeld leidt onder elk van beide home directories zijn eigen bestaan, zoals bijvoorbeeld de instellingen van KDE onder .config, .local en .kde.

Werken met APT en Synaptic

Tijdens het inrichten van de door mij gewenste werkomgeving heb ik heel wat software verwijderd en andere software geïnstalleerd, en dat was met Synaptic echt een fluitje van een cent. De installatiescripts in de pakketten zorgden ervoor dat de software na installatie keurig in het systeem werd ingebed en geconfigureerd, ongeveer zoals ook SuSE-config dat achteraf doet. Na installatie

van de Samba-server werkte hij ook meteen en was hij in de init/scripts opgenomen. Keurig!

Daarbij is overigens wel van belang dat je het aantal componenten van de software repositories waarover apt kan beschikken uitbreidt. Standaard staan alleen 'main' en 'restricted' ingesteld, voor zowel de oorspronkelijke distributie, als de veiligheidsupdates en de overige updates. Daarnaast zijn er de heel uitgebreide 'universe' en 'multiverse'. Deze laatste twee worden niet officieel door Ubuntu ondersteund, en dat wordt door Synaptic duidelijk getoond. 'Main' en 'universe' zijn vrij, opensource, terwijl 'restricted' en 'multiverse' geen opensource zijn. Op de Engelstalige Ubuntu-wiki wordt goed uitgelegd hoe je componenten aan de bronnenlijst moet toevoegen, maar ik kan me voorstellen dat dit voor beginners toch wat moeilijk is. De Nederlandstalige wiki is nog tamelijk leeg.

Metapakketten

Kubuntu maakt, naar ik meen in navolging van Debian, in zijn pakkeetsysteem gebruik van metapakketten. Dat zijn pakketten die geen eigenlijke inhoud hebben maar wel een hele verzameling afhankelijkheden die samen een afgerond geheel vormen. Zo wordt het mogelijk in een klap een heleboel bij elkaar behorende programma's te installeren of te verwijderen zonder dat ze tot een en hetzelfde pakket behoren. Zo is er een metapakket 'kubuntu-desktop' dat zoals de naam al zegt de hele Kubuntu desktop omvat, waaronder KDE. Er is echter ook een metapakket 'kde', waarmee heel KDE kan worden geïnstal-

leerd. Ook voor onderdelen van KDE zijn er metapakketten, zoals 'kdegraphics' dat alle grafische KDE programma's omvat. Door een metapakket niet te installeren kun je er voor kiezen maar een of enkele van de er toe behorende applicaties te installeren of te verwijderen. Zo kun je een systeem tamelijk fijnmazig opzetten.

SUSE kent dit systeem niet. Ook SUSE heeft een KDE graphics-pakket, maar dit is een gewoon pakket, waarin alle grafische toepassingen zijn opgenomen. Je hebt als gebruiker dan maar twee keuzen: alles of niets. Toch kun je ook met RPM metapakketten maken. Ik heb het zelf wel eens gedaan om het RPM-systeem er van op de hoogte te stellen dat ik een bepaald stukje software buiten het RPM-systeem om had geïnstalleerd. Ik waardeer het Debian systeem wel.

Er wordt altijd gezegd dat voor Debian zo enorm veel pakketten ter beschikking staan, zo'n 16000 als ik het wel heb. Dat wordt door het systeem van kleine pakketten gebundeld in metapakketten natuurlijk wel erg opgeblazen. Het aantal via APT voor SUSE beschikbare pakketten is een stuk lager maar dat hoeft dus helemaal niet te duiden op een kleinere hoeveelheid software.

Poging tot upgrade

Uiteindelijk restte er toch nog een irritant probleem: Tomboy, een Mono-programma waarmee je korte notities kunt maken en als in een Wiki aan elkaar kunt linken, werkte niet. Het is echt een vreselijk handig programma en in SUSE had ik het dan ook al uitgebreid in gebruik. De onder SUSE gemaakte notities wilde

ik ook graag in Kubuntu kunnen inzien en aanvullen. Wat zoeken in de Ubuntu-fora leidde me tot de conclusie dat incompatibiliteit tussen de geïnstalleerde versies van Mono en Tomboy de oorzaak was. Het zou allemaal opgelost zijn met beider nieuwste versies. Maar daarvoor zou je dan wel naar de nieuwe in ontwikkeling zijnde release 5.10, Breezy, moeten upgraden.

Wel, het leuk me leuk om dat te proberen. Eerst maakte ik natuurlijk een backup van het werkende systeem op m'n tweede harde schijf. De pakketbronnen van APT liet ik naar 'breezy' wijzen in plaats van naar 'hoary'. Vervolgens startte ik Synaptic, en ging aan de slag. Het gaat te ver om uit te weiden over wat ik allemaal heb gedaan en wat er daarop gebeurde, maar uiteindelijk is het gelukt zonder verdere klachten van Synaptic over missing dependencies. Tot slot herstartte ik de PC om te zien of het allemaal wilde werken. Nou, vergeet het maar. Zelfs X wilde niet eens meer starten, en er was nog het een en ander mis. In arren moede ben ik toen maar eens met een schone lei begonnen door een daily snapshot van Kubuntu Breezy te downloaden, op CD te branden en te installeren. Precies dezelfde problemen! Breezy is duidelijk nog niet rijp voor normaal gebruik. Uiteindelijk heb ik de Hoary-backup maar teruggezet.

Backports

Ondertussen had ik dus nog steeds m'n Tomboy niet aan de praat. Bij wat neuzen in de Ubuntu-fora ontdekte ik dat van allerlei nieuwe versies van software die in Breezy worden opgenomen, ook

voor Hoary geschikte pakketten worden gemaakt. Dat zijn de zgn. 'backports'. Deze worden niet alleen door Ubuntu zelf aangeboden, maar ook door ontwikkelaars en ter zake kundige gebruikers van Ubuntu. Een aantal van die backports heb ik aan de door APT te gebruiken repositories toegevoegd waarna ik mijn Kubuntu-installatie daaruit kon updaten. Ook Mono en Tomboy waren bij

de updates. En ziedaar: na de update deed Tomboy wat hij geacht werd te doen! Brave vent!

Ik gebruik nu afwisselend SUSE en Kubuntu, en het werkt allemaal feilloos. Wel zal ik voorlopig meer in Kubuntu te vinden zijn omdat ik het hele systeem nog beter wil leren kennen.

● **Blogs steeds vaker gebruikt voor malware-verspreiding** ●

(We)blogs schijnen vaker gebruikt te worden om argeloze internetters op te scheppen met een trojan horse, een geniepig 'soort virus'¹) dat gegevens van de gebruiker doorgeeft, zoals spyware dat ook doet. (Firewalls kunnen hier nuttige diensten bewijzen.) Een blog is een 'persoonlijke' website waar iemand periodiek, soms zelfs dagelijks, een logboek bijhoudt of andere ideeën wereldkundig maakt. Via een e-mail kan de internetter naar de blog gelokt worden. Het lijkt allemaal onschuldig, zo'n privé-website. Maar ook bedrieglijke echt ogende nepsites worden gebruikt om mensen door middel van het inmiddels beruchte *phishing* vertrouwelijke gegevens te ontlokken. Slechts een zeer klein deel van de internetgebruikers trapt daar in. Maar je kunt ook zeggen dat slechts een zeer klein deel van de verkeersdeelnemers verongelukt. En van alle oplichtingspogingen slaagt slechts 'een klein deel'. Maar elk slachtoffer is er één teveel. Firewalls en antivirusprogrammatuur helpen niet tegen acties die de gebruiker zelf onderneemt door een website te bezoeken. Het is in het algemeen verstandig voor wie veel surft, regelmatig een anti-spyware-programma te draaien. Kijk voor veel links op <http://spyware.pagina.nl/>. In het Nederlands taalgebied heeft hitman pro (www.hitmanpro.nl/) zich een zekere faam verworven. En zie ook: www.xs4all.nl/veiligheid/spyware/. Een goed bijgehouden website in de Nederlandse taal is: www.virusalert.nl/ en van de overheid is er: www.waarschuwingsdienst.nl/. U bent gewaarschuwd: u wordt er zeker niet vrolijker van, misschien wijzer.

¹ Een virus heeft het vermogen zichzelf te vermenigvuldigen; daarom is een trojan horse, strikt genomen, geen virus. Een verzamelnaam voor gevaarlijke of hinderlijke software is: *malware*.